

เอกสารประกอบ

การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์

สาขาการศึกษาและสาขาที่เกี่ยวข้อง

ปี พ.ศ. 2555

จัดทำโดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ <http://www.educ.su.ac.th>

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
งานวิจัยของคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์	
รูปแบบการส่งเสริมการดำเนินการเพื่อพัฒนางานวิจัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ และคณะ	1
การประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียง ปี 2550 - 2553 โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม และคณะ	9
การวิจัยเพื่อพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ผ่าน กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายอย่างยั่งยืนในจังหวัดราชบุรี โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ	25
การศึกษาผลการเรียนรู้เรื่อง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือ โดย อาจารย์ ดร.อุบลวรรณ ส่งเสริม	32
งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาดุष्ฎิบัณฑิต และมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา องค์ประกอบของการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย	44
โดย สายสุดา เตยเจริญ	
การพัฒนาโรงเรียนดีประจำตำบลผ่านกระบวนการภาคีเครือข่ายในประเทศไทย โดย มัลลวีร์ รอชโฟล	55
คุณลักษณะผู้ประกอบการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ การศึกษาโรงเรียนเอกชนจังหวัดนครปฐม โดย กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา	62
งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาดุष्ฎิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	
การพัฒนาหลักสูตรการออกแบบตกแต่งอาหารเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สำหรับบุคลากรธุรกิจอาหาร โดย ปกณัต หน้จนฤตย์	68
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาศาสตร์ประยุกต์เบื้องต้นเพื่อพัฒนาคุณภาพของครูสอน ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา โดย ณัฐวิภา วิริยา	75

**งานวิทยานิพนธ์ของของนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะ
ภาษาต่างประเทศ**

การพัฒนาแบบฝึกทักษะเสริมการอ่านภาษาอังกฤษด้วยกลวิธีอภิปัญญาสำหรับนักศึกษา
ชั้นปีที่ 1 คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร 81

โดย วิชชดา ขำประถม

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษตามแนว เรื่อง โดยใช้กลวิธี
การเดาความหมายคำศัพท์จากบริบทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาริต
มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม 87

โดย ณัฏฐพล คุปต์ธนโรจน์

งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติม ท 16201 นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดวังแก้วเวการาม อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี 95

โดย รุ่งอรุณ หัสชู

การพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้เรื่องการเขียนสะกดคำ โดยใช้เทคนิค
จิกซอว์ 2 ร่วมกับเกมการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 105

โดย จุฑามาต กันตีบ

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาไทยเพื่อการสื่อสารโดยใช้วิธีธรรมชาติ
สำหรับนักศึกษาชาวเกาหลี 112

โดย สุชาดา ฐสรานนท์

งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

การพัฒนาหลักสูตรเรื่อง การปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อ
ธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก 121

โดย ร้อยตรีวิทยา คุ้มฉายา

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง โครงการวิทยาศาสตร์ผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 128

โดย สุวิจักขณ์ อธิคมกุลชัย

งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

การพัฒนาผลการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และความเข้าใจที่คงทน เรื่อง สิ่งแวดล้อม
รอบตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ 138

โดย กัลยา ภูทอง

งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน การคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดย เรวดี นามทองดี	144
พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดย ตวงรัตน์ วาห์สะ	152
พฤติกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน : กรณีศึกษา ผู้นำชุมชนใน เขตอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดย ประสงค์ ลีลา	160
งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มการแปรรูปและผลิตภัณฑ์ จังหวัดสมุทรสงคราม โดย กษมาพร พวงประยงค์	168
การศึกษาแบบแผนพฤติกรรมกรรมการกระทำรุนแรงในครอบครัวกรณีสามีทำร้าย ร่างกายภรรยา โดย ภาวิณี นิลน้ำค้าง	173
การขัดเกลาทางสังคมของผู้รับศิลปรมัตถ์ กรณีศึกษา : วัดเกตุมดีศรีวราราม ตำบลบางโทรัด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดย พระสุรสิทธิ์ รักประเทศ	179
งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอีเลิร์นนิ่งแบบชี้แนะที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดย อารีลักษณ์ ปูกน้อย	185
ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนมัลติมีเดียร่วมกับการเรียน แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่ม ผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย อรอุรา สุขแปดริ้ว	191
ผลการเรียนแบบอีเลิร์นนิ่ง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ สู่ จิ ปุ ลิ ที่มีต่อความสามารถ ในการเรียน ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นโท โดย เจตน์สฤกษ์ อินทร์จันทร์	197
ผลการเรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งแบบเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อความสามารถ ทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โดย เทพยพงษ์ เศษคิมบง	205

งานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาดลอดชีวิต ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตภูมิภาคตะวันตก ของประเทศไทย	211
โดย ขวัญดาว กล่ำรัตน์ การเรียนรู้ด้วยการชี้แนะตนเองของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	217
โดย อารี ภาวสุทธิไพศิฐ	
ผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ของบุคลากรจากหน่วยงานภายนอก	
การใช้โปรแกรมการเรียนรู้คำศัพท์โดยยึดหลักตามหัวข้อคำศัพท์	224
โดย อภิสรา มณีกันนท์ การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน	231
โดย อาจารย์ ดร. ภัทรณ์พล วิวรรณมงคล และผู้ช่วยศาสตราจารย์อักษร ธัญญะวานิช คุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์สังคม มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว	241
โดย แก้วภูธร หาทาลง การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการของศูนย์ การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร	251
โดย สิริกวินท์ คุรุทครองพันธ์ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำปลาหมึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	260
โดย กาหลง บุษชา การพัฒนาแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้	267
โดย จำรัส แจ่มจันทร์	
กำหนดการประชุม	273
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (Peer Review)	278
คณะกรรมการดำเนินงาน	280
ภาคผนวก	282
เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ เรื่อง “ASEAN การวิจัยสร้างสรรค์เพื่อความเป็นเลิศ” โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ (อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์)	284

ชื่องานวิจัย การวิจัยเพื่อพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายอย่างยั่งยืนในจังหวัดราชบุรี
Research for Development and Changing in Cultural Tourism toward Creative Economy through Participation Process of Sustainable Network Alliances in Ratchaburi Province

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ*

ปีที่ดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จ 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการให้คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ 2) พัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้นแบบ 3) ศึกษาการเทียบเคียงชุมชนที่จัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลว 4) ศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกระบวนการมีส่วนร่วมแบบภาคีเครือข่ายอย่างยั่งยืน และ 5) ศึกษาการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดราชบุรี การวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและพัฒนาเครื่องมือ ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก และแนวทางการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยโปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1)การให้คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ของนักท่องเที่ยวและผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$, $\bar{X}=4.16$) ตามลำดับ 2) การพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้นแบบ ได้รูปแบบมีชื่อเรียกว่า "RATCHABURI Model" ได้แก่ 1) R = Research (การวิจัยการท่องเที่ยว) 2) A= Action Learning (การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้) 3) T=Technology (การใช้เทคโนโลยี) 4) C= Community of Practice (ชุมชนนักปฏิบัติ) 5) H= Horizontal (องค์กรแนวราบและเครือข่าย) 6) A= Awareness (ความตระหนักรู้) 7) B=Best Practice (การปฏิบัติที่เป็นเลิศตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) 8) U=Universal (การท่องเที่ยวสู่สากล) 9) R=Responsibility (ความรับผิดชอบต่อชุมชน) 10) I=Identity (การสร้างอัตลักษณ์ที่โดดเด่น) 3) ผลการเทียบเคียงปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ "บวร"บ้าน วัด โรงเรียนในการมีส่วนร่วม มีผู้นำเข้มแข็ง สมาชิกร่วมมือ โครงสร้างองค์กร เทคโนโลยี ความรู้ ทักษะ/ความสามารถ การจัดการ วัฒนธรรมองค์กร จิตอุทิศ และทุนชุมชน ส่วนปัจจัยความล้มเหลว ได้แก่ ความอิจฉา

* อาจารย์ ดร.สมชาย ลักขณานุรักษ์

ความขัดแย้งกันของสมาชิกและชุมชน การขาดความร่วมมือ และผลประโยชน์ 4) แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการตั้งอยู่บนพื้นฐานเดิมของชุมชน ยึดหลักภูมิสังคม ผลประโยชน์ของชุมชน และความคุ้มค่ามากกว่าความคุ้มค่า และ 5) เส้นทาง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย 4 เส้นทาง คือ เส้นทางครึ่งวัน เส้นทางหนึ่ง วันแบบไปเช้าเย็นกลับ (นิยมมากที่สุด) และเส้นทางหนึ่งวันแบบค้างคืน และเส้นทางแบบสองวันสองคืน กำหนดเส้นทางอยู่อารยธรรมและไหว้พระ วิถีชีวิตชาติพันธุ์ตัวตนคนราชบุรี

บทนำ

จังหวัดราชบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตกที่มีภูมิประเทศหลากหลาย เป็นดินแดน แห่งวัฒนธรรมลุ่มน้ำแม่กลองและสายหมอกแห่งขุนเขาตะนาวศรี มีความเป็นมาอันยาวนานและประกอบ ไปด้วยผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์ ราชบุรีในปัจจุบันจึงเป็นเมืองที่เต็มไปด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณีที่หลากหลาย ที่ผสมผสานและอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืนและลงตัว ราชบุรีมีสถานที่และกิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ ที่น่าสนใจมากมาย ทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุ งาน หัตถกรรมต่างๆ เช่น เครื่องปั้น เครื่องหล่อ เครื่องทอถัก เครื่องจักสาน และยังมีอุดมสมบูรณ์ไปด้วย ทรัพยากรธรรมชาติที่งดงาม รวมทั้งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร จึงเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญเมือง หนึ่งของภูมิภาค

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวชุมชนรูปแบบหนึ่งที่ชุมชนสามารถจัดการได้ด้วย ตนเอง (Self-determination) ทั้งยังเป็นการทำให้คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมนำมาสู่มูลค่าในเชิงเศรษฐกิจ แบบสร้างสรรค์ (Creative Economy) วัฒนธรรมชุมชน วิถีชีวิต ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมชุมชน ทำให้ เกิดความเชื่อมโยงในการพัฒนาสู่ความยั่งยืนและส่งผลต่อรายได้ของชุมชนแบบพอเพียง จากการที่ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยในจังหวัดราชบุรีมา 2 โครงการคือ “ผลดีของการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในกระบวนการเรียนรู้/จัดการความรู้ของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดราชบุรี และถอดบทเรียน กระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการกิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าของวิสาหกิจชุมชน เพื่อ สังคมอยู่เย็นเป็นสุขในจังหวัดราชบุรี” พบว่า การยกระดับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างคุณค่าให้ เกิดมูลค่าเพิ่มได้อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องสร้างต้นแบบด้านการท่องเที่ยวโดยกระบวนการมีส่วนร่วมแบบ ภาวภาคีเครือข่ายอย่างยั่งยืน อันเป็นการท่องเที่ยวที่จัดโดยคนในชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการให้คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้นแบบ
3. เพื่อศึกษาการเทียบเคียงการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ประสบความสำเร็จและ ล้มเหลว
4. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง โดยกระบวนการมีส่วนร่วมแบบภาวภาคีเครือข่ายอย่างยั่งยืน
5. เพื่อศึกษาการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดราชบุรี

วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research & Development : R&D) ร่วมกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เชื่อมโยงมหภาคและจุลภาค (Macro-micro Linking) และมุ่งเน้นในลักษณะของการวิจัยแบบพหุเทศกรณีศึกษา (Multisite Multi-case Research) ดำเนินการวิจัย (1) การวิจัย (Research :R₁) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา (Analysis :A) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบวิเคราะห์เอกสาร การวิเคราะห์ SWOT Analysis การสัมภาษณ์ระดับลึก การสนทนากลุ่ม (2) การพัฒนา (Development :D₁) เป็นการออกแบบและพัฒนา (Design and Development : D and D) การวิเคราะห์และสร้างรูปแบบ พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประเมินและตรวจสอบรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม 2 ชุด แนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก แนวทางการสนทนากลุ่ม แนวทางการเทียบเคียง แนวทางการจัดเวที การจัดการอบรม การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการประชุมข้อเสนอเชิงนโยบาย (3) การวิจัย (Research :R₂) การทดลองใช้ หรือนำเครื่องมือที่ได้ไปใช้ (Implementation : I) (4) การพัฒนา (Development :D₂) เป็นการประเมินผลและปรับปรุง (Evaluation : E) เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการถอดบทเรียน

ผลการวิจัย

1) การให้คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยว และผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการให้คุณค่าศิลปวัฒนธรรมในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดราชบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$, $\bar{X}=4.16$) ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากกว่านักท่องเที่ยว การสังเคราะห์คุณค่าของ “อู่อารยธรรม ราชบุรี 4 สถาน” ได้แก่ 1) ศิลปวัฒนธรรมมีคุณค่าด้านการพัฒนาบุคคล ประกอบด้วย หนึ่งใหญ่วัดขนอน จิตรกรรมฝาผนังวัดคงคาราม เมืองโบราณ จิปาถะภัณฑ์สถาน บ้านคูบัว ตลาดเจ็ดเสมียน 119 ปี มีคุณค่าด้านการพัฒนาบุคคล มีการส่งเสริมประสบการณ์ความรู้ความสามารถ สติปัญญาและอารมณ์ 2) มีคุณค่าต่อการพัฒนาสังคม ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาทั้งทางด้านการศึกษา ด้านจริยธรรม ด้านงานศิลปะ ด้านวรรณศิลป์ และด้านเศรษฐกิจ

2) การพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้นแบบ ของจังหวัดราชบุรี ได้รูปแบบที่ชื่อว่า “RATCHABURI Model” ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) R = Research (การวิจัยการท่องเที่ยว) 2) A= Action Learning (การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้) 3) T=Technology (การใช้เทคโนโลยี) 4) C= Community of Practice (ชุมชนนักปฏิบัติ) 5) H= Horizontal (องค์กรแนวราบและเครือข่าย) 6) A= Awareness (ความตระหนักรู้) 7) B=Best Practice (การปฏิบัติที่เป็นเลิศตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) 8) U=Universal (การท่องเที่ยวสู่สากล) 9) R=Responsibility (ความรับผิดชอบต่อชุมชน) 10) I=Identity (การสร้าง อัตลักษณ์ที่โดดเด่น) และองค์ประกอบร่วม 6 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม องค์ประกอบที่ 2 การจัดการการท่องเที่ยว องค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 5 การสร้างคุณค่าความพอเพียงสู่มูลค่าเชิงสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 6 การพัฒนา
เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ มีความรับผิดชอบการท่องเที่ยว และจิตสำนึกต่อชุมชน

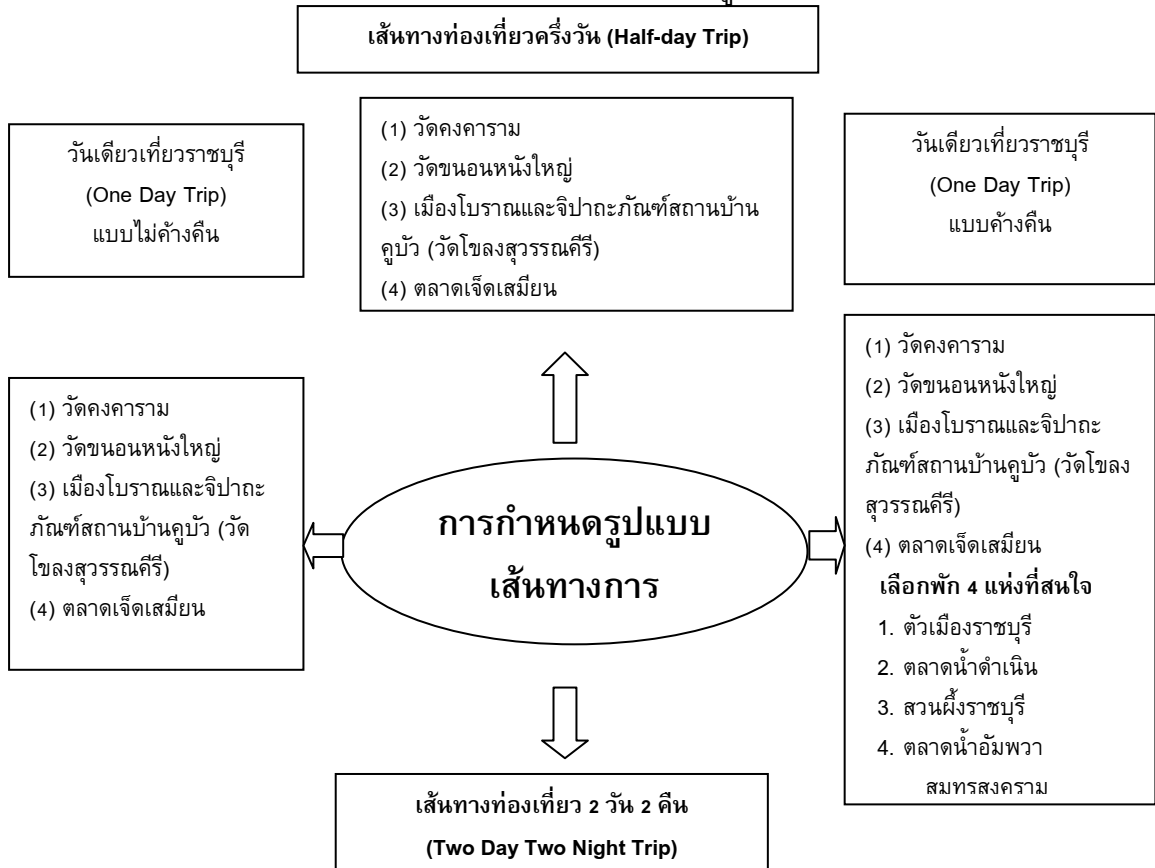
3) การเทียบเคียงการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ประสบความสำเร็จและ
ล้มเหลวของจิตสาธารณะสถานบ้านคูบัว และพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดสำโรง ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่
“บวร”บ้าน วัดโรงเรียนในการมีส่วนร่วม มีผู้นำเข้มแข็ง สมาชิกร่วมมือ โครงสร้างองค์กร เทคโนโลยี
ความรู้ ทักษะ/ความสามารถ การจัดการ วัฒนธรรมองค์กร จิตอุทิศ และทุนชุมชน ส่วนปัจจัยความ
ล้มเหลว ได้แก่ ความอิจฉา ความขัดแย้งกันของสมาชิกและชุมชน การขาดความร่วมมือ และผลประโยชน์

4) แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง โดยกระบวนการมีส่วนร่วมแบบภาคีเครือข่ายอย่างยั่งยืน

(1) กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว 1) แนวทางปฏิบัติในการจัดการการท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรมของจังหวัดราชบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านสูงสุดในด้านทรัพยากรที่ดึงดูดใจในการ
ท่องเที่ยว รองลงมา การบริการของสถานที่ท่องเที่ยว ส่วนด้านที่ต่ำสุด คือ การบริการด้านการเดินทาง
(2) ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งบทบาทของ
ผู้นำหรือหัวหน้ามีความสำคัญ และการดึงพลังของชุมชนเข้ามีส่วนร่วมจึงเป็นการจัดการตนเองและ
ชุมชนที่แตกต่างกัน โดยมีกระบวนการ (Mean) ที่ใช้การจัดการที่แตกต่างกัน แต่ผลลัพธ์ (Ends) ที่ได้คือ
ความสำเร็จตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ แนวทางการจัดการที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานเดิมของ
ชุมชน (รากเหง้าดั้งเดิม) ตั้งอยู่บนหลักภูมิสังคม (อัตลักษณ์ความโดดเด่น) การยึดหลักผลประโยชน์ของ
ประชาชน (กระจายประโยชน์ร่วมกัน) และการยึดหลักความคุ้มค่ามากกว่าความคุ้มทุน (คุณค่าแบบ
สร้างสรรค์)

5) การกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดราชบุรี

ผลการวิจัย ได้เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 4 รูปแบบ คือ

แบบ 1 ไหว้พระ 9 วัด 2 ถ้ำ

- วันแรก**
- (1) อุทยานชีฝั่งสยาม
 - (2) วัดคงคาราม
 - (3) วัดখনอนหนังใหญ่
 - (4) ตลาดเจ็ดเสมียน (วัดเจ็ดเสมียน)
 - (5) พิพิธภัณฑสถานเมืองราชบุรี
 - (6) พระปรางค์พระศรีมหาธาตุนครวิหาร พักในตัวเมืองราชบุรี

- วันที่สอง**
- (7) เมืองโบราณและจิปาตะภัณฑสถานบ้านคูบัว (วัดโขลงสุวรรณคีรี)
 - (8) เขาแก่นจันทน์
 - (9) วัดหนองหอย
 - (10) ถ้ำเขาบิน
 - (11) ถ้ำฤาษีเขาสูง และวัดเขาสูง
 - (12) วัดเขาช่องพราน พักในตัวเมืองราชบุรี/เดินทางกลับ

แบบ 2 ไหว้เมืองพระ และพักชมธรรมชาติ

- วันแรก**
- (1) อุทยานชีฝั่งสยาม
 - (2) วัดคงคาราม
 - (3) วัดখনอนหนังใหญ่
 - (4) ตลาดเจ็ดเสมียน
 - (5) พิพิธภัณฑสถานเมืองราชบุรี
 - (6) พระปรางค์พระศรีมหาธาตุนครวิหาร พักในตัวเมืองราชบุรี

- วันที่สอง**
- (7) เมืองโบราณและจิปาตะภัณฑสถานบ้านคูบัว (วัดโขลงสุวรรณคีรี)
 - (8) เขาแก่นจันทน์
 - (9) ถ้ำเขาบิน
 - (10) ชมธรรมชาติสวนผึ้ง เช่น
 - ธารน้ำร้อนบ่อคลึง -น้ำตกเก้าโจน
 - ไปงูป -เขากระโจม -ฟาร์มแกะ - บ้านเทียนหอม

สรุปผล

รกำหนดได้
ไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายบางแห่งมีความเข้มแข็งมาก บางแห่งยังเข้มแข็งน้อย อันเป็นผลมาจากความไม่ลงรอยกัน ไม่เข้าใจกันและบางแห่งมีผลมาจากการเมืองท้องถิ่น และคนในชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของและได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ร่วมกัน ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว แกนนำชุมชนต้องใช้หลักสันติวิธี และยึด หลัก “บวร” ประกอบด้วย บ้าน วัด โรงเรียน ดึงพลังในชุมชนให้เข้ามาร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้วย “ทุนทางสังคม” ที่มีอยู่แล้วมาช่วยในการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวให้ยั่งยืน

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การให้คุณค่าศิลปวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก จึงต้องรักษาคุณค่าศิลปวัฒนธรรมให้อยู่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวต้องกระตุ้นให้มีความรับผิดชอบ และจิตสำนึกในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมถึงประโยชน์ที่ได้จากการชมศิลปวัฒนธรรมในระดับต่ำสุด ดังนั้นควรส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมาย 3 วัย คือ เด็ก/เยาวชน กลุ่มทำงานและผู้สูงอายุ รวมถึงผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และคนในชุมชนท้องถิ่นเกิดความรัก ห่วงแหน และช่วยกันอนุรักษ์รักษารากเหง้า และแหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่ต่อไป ทั้งยังต้องมีความรับผิดชอบในการเป็นเจ้าบ้านที่ดีและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า อุ่ออารยธรรมราชบุรี 4 สถาน มีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ที่ค้นพบ “การพึ่งตนเองและการดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไป” ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเน้นการจัดการท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับภูมิสังคม สร้างอัตลักษณ์ที่โดดเด่น เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ยั่งยืน

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า แม้วว่าในแหล่งท่องเที่ยวจะมีศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แต่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมยังขาดเทคนิคในการจัดการ และเพิ่มขีดความสามารถ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจและสร้างสรรค์กิจกรรมที่เหมาะสมให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาในการพัฒนาและปรับปรุง โดยเฉพาะการจัดการในด้านของแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกหรือการบริการพื้นฐาน การตลาดการท่องเที่ยว การจัดการด้านความปลอดภัย การประชาสัมพันธ์เชิงรุก และการสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยว ดังนั้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและท้องถิ่น ภาคเอกชนควรมีการปรับปรุงและพัฒนาส่วนขาดดังกล่าวตามแผนปฏิบัติการ ซึ่งเป็นการจัดการที่เป็นระบบให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ควรพัฒนาความพึงพอใจให้สูงขึ้น ดังนั้นควรมีการพัฒนาเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจสูงขึ้น มีความรับผิดชอบในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชูวิทย์ มิตรชอบ. (2553). เศรษฐกิจสร้างสรรค์ แนวคิดใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในทศวรรษหน้า. ใน วารสารสุขโขทัยธรรมมาธิราช. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มิถุนายน หน้า 81-114.
- นรินทร์ สังข์รักษา. (2553). รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการณ์ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดนครปฐม นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2555 ก). หนังสือการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2555 ข). หนังสือการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ราณี อธิชัยกุล. (2554). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว. ใน ชุดวิชาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- Buckley Ralf. (1994). **International centre for ecotourism research.** (Research Report, 1993) ICER : Gold Coast.
- Richard Greg. (2008). **Creative tourism and local development.** In Creative Tourism, a global conversation : How to provide unique creative experience for travelers worldwide , edited by R. Wurzbarger, T. Aageson, A. Pattakos and S. Pratt. Santa Fe, New Mexico : Sunstone Press.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา

ที่อยู่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

หมายเลขโทรศัพท์ บ้าน - มือถือ 081-8579337

ที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการศึกษา

ระดับปริญญาตรี	สาขารณสุขศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล สาขารณสุขศาสตรบัณฑิต (บริหารสาธารณสุข) มสธ.
ระดับปริญญาโท	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บริหารทรัพยากรมนุษย์) มหาวิทยาลัยสยาม
ระดับปริญญาเอก	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (พัฒนศึกษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ